

Karakteristik, han forleden Dag gav af Forholdene i den københavnske Bankverden, ere vi alle sammen klare over, at det er meget uheldige og usunde Forhold, vi leve under, og som Bankvæsenet i det hele ledes i. Naar en enkelt Bank eller rettere en Direktør for en enkelt Bank i Løbet, af faa Aar har kunnet bortsvindle 14 Mill. Kr., forekommer det mig, at det er godt Bevis paa, at Forholdene i det hele ere usunde, og at der er Trang til at faa dem ind i et sundere og bedre Spor. Jeg ser derfor godt, at det er slet ikke nogen let eller lystelig Opgave, den nye Finansminister gaar ind til. Til at lede Landets Finanser i Øjeblikket kræves Dygtighed og Indsigt og ogsaa en fast Haand. Jeg haaber imidlertid, at det maa lykkes at overvinde de økonomiske Vanskeligheder og faa vort Erhvervsliv i det hele ledet ind i et sundere og bedre Spor, end det har været i de sidste Aar. Men her vil jeg gerne rette et Spørgsmaal til den højtærede Finansminister angaaende Rækkevidden af den Statsgarantilov, vi vedtog her i Rigsdagen i Fjor. Der siver jo nu Rygter ud om, at Statsgarantien vil faa en større Udstrækning, end Forudsætningen var, da vi i Fjor gav Loven. Jeg vil derfor gerne tillade mig at spørge den højtærede Finansminister, om det er Meningen, at Staten ogsaa skal garantere for Underslæbet i de to Banker ovre i Jylland, i Fredericia og i Nibe, thi er det Tilfældet, mener jeg, vi ere inde paa en meget farlig Vej, en Vej, der kan drage skæbnesvangre Følger efter sig. Det er et meget farligt Skraaplan, og saa vide vi ikke, hvor vi ende, og det vil jeg for min Part ikke være med til, jeg vil protestere derimod. Det forekommer mig et urimeligt Forlangende, at naar det viser sig, at københavnske Banker have været administrerede rent hen i det blaa, ja, man kan næsten sige rent taabeligt og paa en Maade, der nærmer sig Svindel, og at der sidder Bankmænd, der have vist sig at være store Kæltringer, der have brugt Bankens Penge og Bankens Aktiekapital, saa skulle vi, Staten, Landet, Befolkningen, straks være rede til at dække saadanne Underslæb, til at garantere for saadan Svindel. Det mener jeg ikke gaar an. Det vil jeg for min Del ikke være med til, og jeg kan føje til, at det gaar ogsaa langt ud over det, som var Forudsætningen ved den Bankgarantilov, som vi fik i Fjor. Naar jeg i Fjor — og jeg er vis paa mange med mig — gik med til at stemme for Bankgarantiloven, var Hovedhensigten hermed fra vor Side, i alt Fald

fra min Side, og jeg tror, at mange have tænkt som jeg, slet ikke at dække Sparerne, det var for os kun Nr. 2 eller 3, nej, Hovedbevæggrunden til, at vi gik med den Gang, var den, at vi følte, at vi gik ligesom paa en Vulkan, som vi ikke vidste, hvad Øjeblik kunde springe, fordi vi følte, at hvis vi ikke gjorde noget, kunde denne Bankkrise maaske faa skæbnesvangre Følger for hele Landet, for Næringslivet og Erhvervslivet. Det var det, som bevirkede, at jeg gik med til Loven. Jeg er derfor, som sagt, mod det Princip, at Staten skal garantere Sparerne og Fejlspekulanterne mod Tab. Nu ved jeg ikke, om vi komme ind paa den Vej, men jeg vil haabe, at vi ikke gøre det. Men komme vi ind paa den Vej, at Staten selv skal overtage Garantien for den Slags Ting, saa mener jeg ikke, der er andet at gøre end at gaa den Vej, som forleden Dag blev antydet af det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg), nemlig at saa maa Staten organisere og overtage hele vort Penge- og Sparekassevæsen, saa bør alt vort Pengevæsen falde ind under Statens Organisation og under Statens Kontrol, og saa maa der erlægges en Afgift til Staten. Der er ikke andet at gøre. Men jeg ønsker ikke, at vi skulle komme ind paa den Vej, og haaber det heller ikke. Jeg ønsker ikke, at man skal undergrave Selvstyret; det vilde sikkert ogsaa være meget urigtigt.

Jeg nævnede før, at med Hensyn til de økonomiske Vanskeligheder tænkte jeg ikke blot paa Alberti-Affæren og Bankkrakket i København, men jeg tænkte endnu mere paa de økonomisk vanskelige Forhold, der i stedet stigende Grad ere ved at gøre sig gældende ude paa Landet. Det staar nemlig saaledes for mig, at disse økonomiske Vanskeligheder, der ere ved at trænge frem ude i Landet, have langt større Betydning og kunne have langt større, langt flere og langt farligere Følger for hele vort Erhvervsliv end disse Forhold herinde. Der er jo nemlig ingen Tvivl om, at vi ere ved at gaa ret vanskelige Tider i Møde, at vi staa foran, ja, allerede have begyndt paa en Nedgangsperiode. Og det føles allerede nu, det føles stærkt, det er der ingen Tvivl om. Det føles nu her i Landet af mange Tusinde Landmænd, der kæmpe en haard Kamp for at holde det gaaende og holde sig oven Vand. Sagen er jo den, at Indtægterne ikke ere i Stigning, tværtimod, det er nærmere ved at gaa den anden Vej. Men Udgifterne stige stedse, saaledes Udgiften til at faa Arbejdet udført, de stige stedse ude